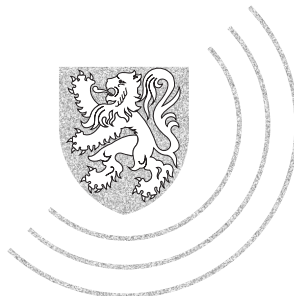

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

25 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen,
opgemaakt in New York op 6 oktober 1999**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer André Moreau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Eric Van Rompuy ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Johan Van Brusselen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1999 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	4
I.1. Situering van het protocol	4
I.2. Inhoud van het verdrag en het protocol	4
II. Algemene bespreking	5
III. Stemmingen	6
III.1. Artikelsgewijze stemming	6
III.2. Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden lag op 10 februari 2004 het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag inzake uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, ter behandeling voor. Het werd, na bespreking, bij unanimiteit aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW ADELHEID BYTTEBIER, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

I.1. Situering van het protocol

De minister opent haar uiteenzetting met een korte situering van het voorliggende protocol. Het facultatief protocol in kwestie vormt een aanvulling op het verdrag inzake uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen. Het vervult een belangrijke taak in de strijd tegen de discriminatie van de vrouw, omdat het een wettelijk kader creëert voor de behandeling van klachten over de schending van vrouwenrechten. Het regelt namelijk de werking van het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen (Committee on the Elimination of Discrimination Against Women – CEDAW).

De te beschermen rechten zijn, zoals hoger reeds gesteld, omschreven in het “Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen”, dat door België werd ondertekend en geratificeerd.

Voor wat de goedkeuring van het eigenlijke protocol betreft, wijst de minister erop dat enkel Vlaanderen dit nog niet in een decreet heeft omgezet. De federale wet terzake dateert reeds van 10 augustus 2001, de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dateert van 7 februari 2002, het Waalse decreet is van 13 november 2002, het decreet van de Duitstalige Gemeenschap is van 20 januari 2003 en het desbetreffende decreet van de Franse Gemeenschap draagt de datum van 20 februari 2003. In het licht hiervan, drukt de minister dan ook de hoop uit dat de Vlaamse goedkeuring van het protocol dra zal volgen.

I.2. Inhoud van het verdrag en het protocol

Teneinde de exacte betekenis van het protocol te kunnen duiden, geeft de minister daarna een kort overzicht van de inhoud van het verdrag inzake

uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en het daarbij horende protocol.

A. Het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen

Het verdrag in kwestie werd op 18 december 1979 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Het betekende een beslissende stap in de richting van gelijke rechten voor de vrouw. Het verdrag moest met name gelijke rechten waarborgen voor alle vrouwen én op alle vlakken, d.w.z. politiek, economisch, sociaal, cultureel en burgerlijk. De kernbepaling van het verdrag is artikel 18. Overeenkomstig dit artikel nemen de verdragsluitende partijen de verplichting op zich om een verslag voor te leggen aan de secretaris-generaal van de VN. Hierin zetten zij uiteen welke wetgevende, rechterlijke, bestuurlijke of andere maatregelen zij genomen hebben ter uitvoering van de bepalingen van het verdrag en welke vooruitgang zij geboekt hebben.

Het hoger reeds genoemde Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen (Committee on the Elimination of Discrimination Against Women – CEDAW), werd belast met de opvolging van die rapportering. Op die manier vervult het dus een belangrijke taak in de strijd tegen de discriminatie van de vrouw.

B. Het facultatief protocol bij het verdrag

Het vandaag voorliggende facultatief protocol werd op 6 oktober 1999 aangenomen en werd op 12 december van hetzelfde jaar door België ondertekend. Het erkent de bevoegdheid van CEDAW om kennisgevingen over schendingen van de in het verdrag genoemde rechten in ontvangst te nemen of te behandelen, die worden ingediend door of namens individuele personen of groepen, die onder de rechtsmacht van een verdragsluitende staat vallen. De minister benadrukt daarbij dat het hier dus wel degelijk om een internationaal, juridisch bindend instrument gaat, dat aansluit bij het verdrag.

Om de genoemde kennisgevingen in behandeling te nemen is in beginsel vereist dat alle beschikbare binnenlandse rechtsmiddelen uitgeput zijn. Het CEDAW zal de kennisgeving echter wel in behandeling nemen als de toepassing van die binnenlandse rechtsmiddelen een onredelijk lange tijd vergt of als het onwaarschijnlijk is dat dergelijke rechtsmiddelen volledig rechtsherstel brengen.

Het facultatief protocol omschrijft verder de procedure voor de behandeling van die klachten. In die zin verschaft het dus wel degelijk een bijkomend juridisch instrument voor het gelijkekansenbeleid dat de schending van de mensenrechten en van de fundamentele vrijheden van de vrouw wil voorkomen en uitbannen. Het creëren van een wettelijk kader voor de behandeling van klachten is immers onontbeerlijk gebleken.

Afsluitend verzoekt de minister de Commissie dan ook om haar instemming te willen betuigen met het haar voorgelegde ontwerp van decreet.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Stefaan Platteau* verklaart onvoorwaardelijk achter de principes en het doel van het voorliggende verdrag te staan. De VLD-fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook met enthousiasme goedkeuren.

Aansluitend op hetgeen door de heer *Platteau* gezegd werd, verklaart ook de heer *André Moreau* voor de volle honderd percent achter het ontwerp te staan. Ten principiële titel is discriminatie immers altijd een onrecht, ongeacht tegenover wie (jongeren, vrouwen, vreemdelingen, enz.) ze wordt uitgeoefend. Dit onrecht dient dan ook te allen tijde bestreden te worden, ongeacht waar het zich voordoet. Derhalve is het bijzonder positief dat het voorliggende protocol voorziet in een procedure voor klachtenbehandeling.

In zijn tussenkomst wenst de heer *Karim Van Overmeire* een tweetal vragen, of eigenlijk veeleer bedenkingen, te formuleren bij het voorliggende verdrag.

Uit de uiteenzetting van de minister heeft hij de stellige indruk gekregen dat dit verdrag in de Belgisch-Vlaamse context eigenlijk veeleer een principiële dan wel een praktische betekenis heeft. De jure voegt dit verdrag *prima facie* immers weinig of niets toe aan de in België en Vlaanderen reeds bestaande regelgeving. Van de minister had hij dan ook graag vernomen waar de eventuele praktische meerwaarde van dit verdrag zich situeert.

Een tweede vraag van de heer *Karim Van Overmeire* heeft betrekking op het zeer disparate karakter van de lidstaten van de VN (in het kader van dewelke dit verdrag is tot stand gekomen). Meer bepaald stelt hij zich de vraag of alle VN-lidstaten zich wel achter dit verdrag zullen scharen en of ze het wel allemaal op dezelfde manier zullen toepas-

sen en interpreteren. Non-discriminatie is wel een mooi principe, maar de concrete invulling en toepassing op het terrein kan de facto sterk verschillen van land tot land. Spreker kan zich bijvoorbeeld levendig voorstellen dat non-discriminatie flink verschillend zal ingevuld worden in Noorwegen en in Saudi-Arabië, terwijl de beide landen waarschijnlijk toch een positief rapport zullen voorleggen aan het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen. Het is derhalve nog maar de vraag wie precies – met welk gezag – de door de verschillende lidstaten ingediende verslagen zal interpreteren en evalueren.

Terzake naar haar visie gevraagd, antwoordt *de minister* dat het evidentierwijze van het grootste belang is dat er onvoorwaardelijk vertrouwen zou kunnen gegeven worden aan het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen. Het is immers daar dat de discussie gevoerd zal moeten worden over de waarde en het realiteitsgehalte – ook in vergelijkend opzicht – van de door de verschillende verdragspartijen ingediende rapporten.

Op de vraag of we hier te lande dit protocol eigenlijk wel nog nodig hebben om een sterkere rechtsbasis te hebben, repliceert *de minister* dat ze in elk geval hoopt dat er bij ons in de praktijk nooit teruggerepen zal moeten worden naar dit protocol. Het protocol in kwestie is immers altijd maar aanvullend op de eigen rechtsmiddelen en wordt dus maar gehanteerd als blijkt dat op het geëigende niveau (in casu voor wat het gelijkekansenbeleid betreft, Vlaanderen), geen nuttige of adequate rechtsmiddelen voorhanden zijn en er dus ook geen volwaardig rechtsherstel mogelijk is. De dag dat het protocol in de Vlaamse context gehanteerd moet worden, zou dit dus zonder meer een regelrechte blamage voor het beleid zijn.

Inpikkend op de bemerking van de heer *Van Overmeire* en het antwoord van de minister nopens de waarde van de verschillende landenrapporten, stelt de heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, vast dat de primaire verantwoordelijkheid voor de accuraatheid van de rapportage bij de verschillende verdragspartijen berust.

Dat dit systeem niet altijd de beste waarborgen biedt, is evident. Vandaar ook het belang van de beoordeling van de betreffende landenrapporten door het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen. In het verlengde hiervan betekent zulks natuurlijk ook dat de samenstelling van het comité in kwestie van het grootste belang is, ook al omwille van het gezag dat dit comité al dan niet zal hebben of verwerven ten aanzien van de

door het verdrag en het protocol gebonden staten. Als het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen zou samengesteld worden op basis van een rotatieregel (zoals nogal vaak het geval is bij met de VN gelieerde instanties) is het risico niet denkbeeldig dat de kwaliteit van het geleverde werk sterk zal variëren naargelang de op-eenvolgende toevallige samenstellingen van het comité. Het is derhalve nog maar de vraag in welke mate het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen concrete resultaten zal kunnen behalen en effectieve impulsen zal kunnen geven. Als concreet voorbeeld van een en ander haalt de heer *Luc Van den Brande* het voorbeeld van Afghanistan aan. Sinds de Westerse interventie in dat land is de situatie van de vrouwen er daar op papier immers sterk op vooruit gegaan. Maar in de praktijk blijkt deze vooruitgang toch uiterst aarzelend, zoal niet dubieus te zijn. Van de minister had de heer *Van den Brande* derhalve graag wat meer vernomen over de regels voor de samenstelling van het Comité voor de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen.

Voor wat de concrete samenstelling van het CEDAW betreft, en het mechanisme overeenkomstig hetwelke deze samenstelling bepaald wordt, moet *de minister* voorlopig het antwoord schuldig blijven. Ze zegt echter gaarne toe de gevraagde informatie door haar diensten ter beschikking te laten stellen van de commissieleden.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van acht stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van acht stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet “houdende instemming met het facultatief protocol bij het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt in New York op 6 oktober 1999” ten slotte eveneens aangenomen bij unanimiteit van acht stemmen.

De verslaggever,

André MOREAU

De voorzitter,

Luc VAN DEN BRANDE
